

Päätöksiä, jotka ovat julkisten palvelujen paisumisen taustalla

A) Esimerkkejä valtion kunnille säätämistä tehtävistä ja velvoitteista vuosina 2001–2012

milj. €/v,
2012 tasolla

• Mielensterveystyön kehittäminen	238
• Hoitotakuu	209
• Lasten esiopetus	204
• Vanhustenhuollon laatusuosituksot	195
• Terveydenhuoltolaki	101
• Lasten aamu- ja iltapäivätoiminta	98
• Keski-asteen koulutus	82
• Hammashuollon laajennus	81
• Mielensterveys- ja päihdetyön hoidon laajennus	75
• Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksot	61
• Kuntouttava työtoiminta	57
• Sosiaalihuollon henkilöstökoulutus	45
• Perusopetuksen valmistavan koulutuksen tuntimäärä	44
• Neuvoloiden ja kouluterveydenhuollon laajennus	44
• Vammaispalvelulaki	41
• Sosiaalihuollon henkilöstökoulutus	34
• Hammashuollon laajentaminen	33
• Omaishoidon lakisääteiset vapaat	32
• Lastensuojelulaki	28
• Omaishoitajien vapaapäivien lisäys	26
• Päivätoiminnan laajentaminen	25
• Esiopetuksen koulumatkatuki	24
• Hammashuollon laajentaminen	23
• Perusopetuksen tuen laajennus	21
• Ympäristönsuojelu (viranomais tehtävät)	18
• Kuntouttava työtoiminta	18
• Omais- ja perhehoidon kehittäminen	18
• Lastensuojelu- ja perhehoitajalaki	17
• Ammatillisen peruskoulutukseen ohjaus (vuoden 2014 taso)	14
• Tulkkipalvelujen lisääminen (valtion kulutusmeno)	13
• Vammaispalvelujen laajennus (laki)	11
• Neuvoloiden ja kouluterveyshuollon laajennus	10
• Nuorisotyö	9
• Vaikeavammaisten avun lisäys	8
• Lasten hoidon tarkennus	8
• Omaishoitoon pääsyyn laajentaminen	7
• Joustava perusopetus (7-9 luokkalaiset)	7
• Lasten päivähoito	6
• Mielensterveystyön pakkotoimet	5
• Eläinsuojelu, eläintautivalvonta	5
• Eläinhuoltolaki	5
• Erityislastenhoitopalvelujen takaaminen	4
• Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastukset	4
• Sosiaalisen luototuksen järjestäminen	3
• Vapaa sivistystyö	3
• Kutsuntatarkastukset	2
• Rintasyöpäseulontojen laajennus	2
• Toimeentulotukien käsittelyajan lyhennys	2
• Rintasyöpäseulontojen laajennus	2
• Ammattikorkeakoulujen opiskelijamäärät (v. 2013 taso)	2
• Rintasyöpäseulontojen laajennus	2
• Biopankkilaki	2
• Ympäristötietojen raportointi	1
• Tulvariskien hallinta	1

Yhteensä

2 031

Lähde: Suomen Kuntaliitto (2013)

B) Kuntia velvoittavia normeja (henkilöstömitoitus, kelpoisuusehdot, ryhmäkoot, takuut, määrääjat)

Henkilöstöä koskevia velvoitteita liittyy yli sataan kunnan tehtävään.

Henkilöstömäärä on määritelty seuraavissa:

- Laitoshuolto
- Sijaishuolto
- Kasvatus- ja perheneuvonta
- Etsivä nuorisotyö
- Kunnan kulttuuritoiminta (yleinen kulttuuritoiminta)
- Museotoiminta
- Ympäristöterveydenhuolto
- Kaavoittaja kunnassa
- Rakennustarkastaja kunnassa
- Alueellisen eettisen toimikunnan tehtävänä tutkimuseettisten kysymysten käsittely
- Vaalitoimitsijoiden määrääminen
- Vaalisalaisuuden turvaaminen pienillä äänestysalueilla

Palvelujen käyttäjien ryhmäkoko on määritelty seuraavissa:

- Päiväkotihoido
- Perhepäivähoito
- Sijaishuolto
- Perhehoito
- Erityinen tuki (perusopetuksessa)

Henkilöstön koulutusrakenne on määritelty seuraavissa:

- Päiväkotihoido
- Kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen
- Kuntien velvollisuus huolehtia pelastustoimesta yhteistoiminnassa pelastustoimen alueilla
- Ensihoitopalvelun järjestäminen
- Yli 75-vuotiaiden sosiaalihuollon tarpeen arviointi
- Sosiaalihuollon tarpeen arviointi kiireellisissä tapauksissa viipymättä
- Toimenpiteisiin ryhtyminen terveystietojen poistamiseksi ja rajoittamiseksi asunnossa tms.

Henkilöstön kelpoisuutta koskevia määräyksiä on lisäksi 90 velvoitteessa.

Tehtävien toteuttaminen tai palvelujen saatavuus määräajassa on määritelty seuraaville velvoitteille:

- Erikoissairaanhoidon hoitoon pääsy
- Perusterveydenhuollon hoitoon pääsy
- Päiväkotihoido
- Perhepäivähoito
- Ammattikorkeakoulun ylläpitäminen
- Laitoshuolto
- Asumispalvelut (sosiaalihuoltolaki)
- Avohuolto (lastensuojelussa)
- Toimeentulotuen myöntäminen
- Aktivointisuunnitelma (kuntouttavassa työtoiminnassa)
- Sosiaalityö (usean lain mukaan)
- Vammaisten työllistymistä tukeva toiminta ja työtoiminta
- Terveysneuvonta ja terveystarkastukset
- Maksuton koulukuljetus perusopetuksessa tai oikeus riittävään avustukseen
- Ensihoitopalveluun kuuluvien tehtävien suorittaminen pelastuslaitoksen toimesta (pelastuslaitoksen osalta harkinnanvarainen tehtävä)
- Hoitoon pääsy lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa
- Yli 75-vuotiaiden sosiaalihuollon tarpeen arviointi
- Alueen pelastustoimen vastuu pelastustoimen palvelutasosta, pelastuslaitoksen toiminnan ja nuohouspalvelujen asianmukaisesta järjestämisestä
- Sosiaalihuollon tarpeen arviointi kiireellisissä tapauksissa
- Tutkimus epäillyn lapsen kohdistuneen seksuaalirikoksen selvittämiseksi ja haitan arvioimiseksi
- Purettavien rakennuksien ilmoittaminen ELY-keskukselle
- Kuntien velvollisuus huolehtia pelastustoimesta yhteistoiminnassa pelastustoimen alueilla
- Yksittäisen kuntoutujan kuntoutuksen asiakasyhteistyötä koskevan asian käsittely yhteistyöryhmässä
- Alueellisen eettisen toimikunnan tehtävänä tutkimuseettisten kysymysten käsittely
- Rahoituslain mukaisten tietojen toimittaminen
- Pelastuslaitoksen velvollisuus huolehtia pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä
- Pelastuslaitoksen velvollisuus laatia hälytysohje
- Pelastuslaitoksen velvollisuus huolehtia öljyntorjunnasta ja muistakin muussa laissa (kuin pelastuslaissa) alueen pelastustoimelle säädetystä tehtävästä
- Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen
- Keskusvaalilautakunnan asettaminen
- Kunnallisvaalien tuloksen vahvistaminen ja julkaiseminen

Lakisäätöiset, mutta kunnalle vapaaehtoiset tehtävät:

Tehtävä on lakisäätöinen, mutta kunnalle vapaaehtoinen	Laki, johon tehtävä perustuu
<ul style="list-style-type: none">Tietoimituksen vireillepano eräissä tapauksissa	Laki yksityisistä teistä ja kiinteistönmuodostamislaki
<ul style="list-style-type: none">Yksityistietoimituksen eräät tehtävät (3 tehtävää)	Laki yksityisistä teistä
<ul style="list-style-type: none">Liikenteen ohjauslaitteen asettaminen	Tieliikennelaki
<ul style="list-style-type: none">Tarpeellisten yhteyksien järjestäminen kevyelle liikenteelle	Tieliikennelaki
<ul style="list-style-type: none">Kiinteistörekisterin pitäminen	Kiinteistörekisterilaki 392/1985
<ul style="list-style-type: none">Pysäköinninvalvonta	Laki pysäköinninvalvonnasta
<ul style="list-style-type: none">Etsivä nuorisotyö	Nuorisolaki
<ul style="list-style-type: none">Monialainen yhteistyö	Nuorisolaki
<ul style="list-style-type: none">Orkesteritoiminta	Teatteri- ja orkesterilaki
<ul style="list-style-type: none">Teatteri- ja orkesteritoiminta	Teatteri- ja orkesterilaki
<ul style="list-style-type: none">Keskuskirjastotehtävä	Kirjastolaki, Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta
<ul style="list-style-type: none">Maakuntakirjastotehtävä	Kirjastolaki, Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta
<ul style="list-style-type: none">Ammatillinen koulutus, oppisopimusmuotoinen koulutus	Laki ammatillisesta koulutuksesta
<ul style="list-style-type: none">Ammatillinen aikuiskoulutus, oppisopimusmuotoinen koulutus	Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta
<ul style="list-style-type: none">Oppisopimuskoulutus	Laki ammatillisesta koulutuksesta, laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta
<ul style="list-style-type: none">Kansalaisopistot	Laki vapaasta sivistystyöstä
<ul style="list-style-type: none">Kansanopistot	Laki vapaasta sivistystyöstä
<ul style="list-style-type: none">Kesäyliopistot	Laki vapaasta sivistystyöstä
<ul style="list-style-type: none">Museotoiminta	Museolaki
<ul style="list-style-type: none">Maksuton asuntola-asuminen lukiokoulutuksessa	Lukiolaki
<ul style="list-style-type: none">Perusopetukseen valmistava opetus	Perusopetuslaki
<ul style="list-style-type: none">Aamu- ja iltapäivätoiminta	Perusopetuslaki
<ul style="list-style-type: none">Perusopetus muille kuin oppivelvollisille	Perusopetuslaki
<ul style="list-style-type: none">Joustava perusopetus	Perusopetuslaki
<ul style="list-style-type: none">Lisäopetus	Perusopetuslaki
<ul style="list-style-type: none">Lukiokoulutus nuorille	Lukiolaki
<ul style="list-style-type: none">Lukiokoulutus aikuisille	Lukiolaki
<ul style="list-style-type: none">Taiteen perusopetus	Laki taiteen perusopetuksesta, laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta
<ul style="list-style-type: none">Ammattikorkeakoulun ylläpitäminen	Ammattikorkeakoululaki
<ul style="list-style-type: none">Maksujen periminen eräistä pelastuslaitoksen suoritteista (harkinnanvarainen)	Pelastuslaki
<ul style="list-style-type: none">Palvelusetelin käytöstä päättäminen sote-palveluissa	L sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä
<ul style="list-style-type: none">Yksityisten palveluntuottajien hyväksyminen tuottajiksi joiden palveluja voidaan maksaa palvelusetelillä	L sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä
<ul style="list-style-type: none">Palvelusetelin arvon määrittäminen	L sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä
<ul style="list-style-type: none">Sosiaalinen luototus	L sosiaalisesta luototuksesta
<ul style="list-style-type: none">Leikkitoiminta	Laki lasten päivähoidosta
<ul style="list-style-type: none">Muu päivähoitotoiminta	Laki lasten päivähoidosta
<ul style="list-style-type: none">Ensivastetoiminta osana ensihoitopalvelua	Terveystoimintolaki
<ul style="list-style-type: none">Sairaala-apteekin tai lääkeliikkeen perustaminen sairaalaan tai terveyskeskukseen	Lääkelaki
<ul style="list-style-type: none">Puolustusvoimien terveydenhuolto	Terveystoimintolaki
<ul style="list-style-type: none">Tiettyjen asiakasryhmien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuuksien muodostaminen tästä poikkeavasti (kotihoito)	Kansanterveyslaki
<ul style="list-style-type: none">Avustavien asiakaspalvelutehtävien järjestäminen yhteispalveluna	Laki julkisen hallinnon yhteispalvelusta

C) Valtion menoja lisääviä etuuksien merkittäviä korotuksia 2000-luvulla

	milj. €v, 2012 tasolla
• Peruspäivärahojen 100 euron tasokorotus	348
• Kansaneläkkeen tasokorotus	160
• Kuntien kalleusluokituksen poistaminen	125
• Takuueläke	100
• Eräiden etuuksien sitominen indeksiin	50
YHTEENSÄ	783